

Viljandi Lasteaia Midrimaa hoolekogu koosoleku protokoll

30.11 2017

Toimumise aeg: 30.11 2017

Algus: 17.00, **lõpp:** 18.35

Koosoleku juhataja: Maili Kalmus (Hoolekogu esimees, Leevike)

Protokollija: Tuuli Ekbaum (õpetajate esindaja)

Osalejad: Kristel Eichelmann (Kullerkupp), Kadi Naar (Rukkilill, asendusliige), Monika Teesalu (Lööke), Erika Saaren (Karikakar), Maive Agarmaa (Kuldnohk), Helina Riimann (Pääsuke), Katrin Ardel (Nurmenukk), Mehis Vinni (Piibeleht), Mairi Laos (Tihane), Marika Kissa (direktor), Urve Leemet (õppealajuhataja), Sille Sillaots (külaline, lasteaia peakokk)

Päevakord:

1. Midrimaa lasteaia toitlustamisega seonduvate küsimuste arutelu
2. Männimäe lasteaia hoolekogu aseesimehe pöördumise arutelu
3. Muud küsimused ja informatsioon.

Nurmenuku rühmal on uus esindaja hoolekogus – Katrin Ardel.

1. Midrimaa lasteaia toitlustamisega seonduvate küsimuste arutelu

Teema tõstas lapsevanem, kes muretses, kas lastele pakutakse lasteaias sulfideeritud kartuleid. Et saada täpsemat teavet toitlustamisest lasteaias, paluti peakokk Sille Sillaotsal kõnelda sel teemal.

Sille Sillaots kinnitas, et meie lasteaias ei pakuta sulfideeritud kartuleid. Köök tellib „ Mulgi kartulist“ kooritud kartulid, mis tarnitakse vaakumpakendis.

Ettepanek: osta sisse kartuleid veeämbrites. Hinna vahet ei ole.

Otsus: Lasteaed tellib edaspidi kooritud kartuleid veeämbrites.

Sille Sillaots selgitas, kuidas koostatakse lasteaia menüü ning direktor tutvustas ka dokumente, mida järgides toimub toitlustamine lasteaias: Sotsiaalministri määrus „**Tervisekaitse nõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis**“, Tervise Arengu Instituudi poolt välja antud „ **Menüüd ja retseptid lastele**“ ning „ **Eesti liikumis- ja toitumissoovitused 2015**“.

Menüüde koostamisel jälgitakse kaloraaži kahe nädala arvestuses. Jälgitakse, et kõik toiduainete grupid oleks esindatud ja tasakaalus. Vähemalt kord nädalas on menüüs toidud kalast, kanast sealihast, iga päev juur- ja köögiviljad nii toorelt kui hautatult. Köök valmistab ise kõik toidud, s.h hakkliha, pikapoisi, frikadellid, kotletid, kalapallid. Poolfabrikaatidena tellitakse vaid paneeritud kala ja pelmeenid, mida on menüüs üsna harva. Morssi pakutakse paar korda kuus. Samuti tehakse kohapeal ise kõik küpsised.

Kaks korda aastas kontrollib kööki Veterinaar-ja toiduamet ja kord aastas Terviseamet.

Sille Sillaots selgitas, et peale magustoidu kaotamist praepäevadel, on lapsed hakanud soolast toitu paremini sööma. Üksikutel kordadel, kui kaloraaž ei ole muidu piisav, on magustoit ka praepäevadel. Vahel aga on neil päevadel menüüs täiendavalt keefiri- või jogurtikoht.

Lasteaed muudab menüüsid järk-järgult tervislikumaks, näiteks täisteratoodete kasutamine osaliselt.

Vanemad täitsid **küsitluse tootlustamise kohta lasteaias**. Järgnevalt andis iga rühma esindaja ülevaate oma rühma küsitluse tulemustest, samuti arutati rühmadest laekunud küsimusi ja ettepanekuid.

Sille Sillaots lubas mitmete konkreetsete ettepanekutega (menüüsoovitustega) võimalusel arvestada, vastas küsimustele ning jagas täiendavaid selgitusi.

PÄÄSUKE:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 4,2 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 2,6

Ettepanekud: toidud, mida lapsed ei söö, võiks menüüst välja jätta.

õhtuooted võik olla mitmekesisemad

kasutada värsket toorainet

PÄÄSUSILM:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 4 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 3

oote lõpus pakkuda lastele värsket puuvilja

ooted toitvamaks

Sille Sillaots: Kõik lapsed saavad iga päev vahepalana puuvilja või juurvilja. See vahepala tuleb PRIA finantseeritavast **kooli puu -ja juurvilja programmist**. Ühe lapse kohta eraldatud raha on 0,06 senti päevas. See puu- ja juurvili on menüüs märgitud hommikusöögi alla, kuid see antakse lastele rühma kaasa ning üldjuhul söövad lapsed selle vahepalaks enne õue minekut.

Täiendavaks puu- või juurviljavahepalaks puuduvad praeguste toidurahade juures vahendid.

TIHANE:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 3,57 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 3,13

Küsimused-ettepanekud:

Kas lastel on piisavalt aega söömiseks?

Sille Sillaots: Lastel on igas vahetuses söömiseks aega 30 minutit, pisematel 40 minutit, sõimerühmad toimetavad veel ise eraldi oma rühmas.

Miks pakutakse lasteaias mulgiputru ja salatit?

Menüü võiks olla huvitavam - võiks pakkuda lastele smuutisid, ube, herneid, tarretist, kama.

Võiks pakkuda toite, mida saab närida.

Oode võiks olla toekam.

Hea on see, et on olemas menüü erivajaduse puhul (toiduaine talumatus).

Monika Teesalu: Mis sööki jääb kõige rohkem järgi?

Sille Sillaots: Kõige rohkem jääb järgi selliseid toite, mis sisaldavad hautatud aedvilju, nt ühepajatoit, köögiviljasupp.

NURMENUKK:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 4,5 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 1,75

Ettepanekud:

menüüs võiks hommikuti olla rohkem munatoite-munapuder, omlett jne.
võiks olla üle päeva supp+ magustoit ja praad.

LÕOKE:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 3,7 (samas menüü keskmine hinne kõigis valdkondades 4) ning tühja kõhu kurtmise hinnang 3,2

Ettepanekud ja küsimused:

Soovitakse, et toitu valmistatakse kohapeal, mitte ei tellita sisse.

Kogu toit valmistatakse hetkel kohapeal, v.a paneeritud kala ja pelmeenid (vt ülal).

Paljud lapsed ei söö paljusid toiduaineid koos, millest ettepanek serveerida eraldi. Söögikordadel võiks olla nn puhast toitu, mis ei puutu teise söögiga kokku.

Sille Sillaots avaldas muret, et nõusid ei pruugi nii jätkuda ja selgitas, et teatud asjad (tomat, kurk) on ka praegu eraldi saadaval.

Soovitatakse kasutada värsket eestimaist toorainet

Viimase rühma lapsed võiksid saada rohkem süüa, kuna paljud kurdavad, et ei saa kõhtu täis.

PIIBELEHT:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 4,55 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 2

Ettepanekud ja küsimused:

Häirib mõte, et toitu ei tehta varsti enam kohapeal, kohapeal tehtud toit on kodusem ja maitsvam.

Peres ei sööda poolfabrikaate, lasteaed võiks pakkuda isevalmistatud toite - vt protokollis üleval.

Tavalised jahu/teraviljatooted võiks asendada täisteratoodetega.

Valge suhkrul asemel võiks kasutada mõnd suhkrut, mis ei oleks lapse organismile nii koormav.

Sille Sillaots: Lasteaias kasutatakse 50% ulatuses täisterajahu ning 50% ulatuses valget jahu. Samamoodi suhkur on 50% osas rafineerimata ning 50% osas valge rafineeritud suhkur.

RUKKILILL:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 4,5 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 1,6.

Ettepanekud ja küsimused:

Lapsed saavad liiga palju suhkrut (morsid, magusad teed, moosid, kissellid, saiakesed jm magustoidud. Mõned lapsed, kes söimerühma tulevad (1,5-2-aastased) pole varasemas elus suhkruga kokku puutunudki ja korraga on seda liiga palju.

Piimaga helbed ja vorstisai pole ootena toitvaim ega parim lahendus

Kartul jm toiduained võiks lasteaeda tulla ilma säilitusaineteta ja töötlemata - vt ülal otsus kartuli osas ja selgitused toidu kohapeal valmistamise kohta.

Oma köök võiks säilida.

Sille Sillaots: Morssi valmistatakse naturaalsest mahlakontsentraadist mitte siirupist, seega ei ole tegemist magusa morsiga. Tee on magustatud, muidu lapsed ei jooks.

KARIKAKAR:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 4 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 2,81.

Ettepanekud, küsimused, tähelepanekud:

Kartuli päritolu - vt vastust ülal

Puu- ja juurviljade päritolu – tulevad laost, eesti päritolu.

Lapsevanemad jälgivad menüüd.

Paljud kurdavad tühja kõhtu.

Pakutav toit ei maitse.

Puu- ja juurvilju võiks olla

Pakutav toit võiks olla loomungulisem ja tänapäevasem, et meelitaks lapsi sööma.

Ei soovita, et toitu hakataks termostega tooma sisse lasteaeda.

Sille Sillaots: Karikakara rühm on rühm, kus süüakse kõige vähem. Igal söögikorral tuleb palju sööki kööki tagasi.

KULDNOKK:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 4,7 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 2,7

Vanemad jälgivad menüüd, loevad lastele ette. Soovitakse jõudu kokale!

Vanemad ostavad tihti rühma midagi vahepalaks ise juurde (juurikaid, paprikat, õuna vms).

KULLERKUPP:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 4 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 3

Ettepanekud-küsimused:

Oleme väga rahul ja soovime, et põhimõtteliselt miski ei muutuks

Rahul, et hommikuti mitmekesised pudrud.

Õhtune toit võiks olla toitvam

Salatit ja vorstileiba ei sööda.

Loobuda võiks poolfabrikaatidest ja olla mitmekesisem – vt ülalt poolfabrikaatide kohta

Rohkem võiks olla toorsalateid ja munatoite

Praekartuleid paljalt süüa on lapsele väga kuiv, sellele peaks leidma lahenduse.

LEEVIKE:

Keskmine hinnang lasteaiatoidule 4,16 ning tühja kõhu kurtmise hinnang 1,3

Ettepanekud ja küsimused:

Kas ostetakse sisse sulfitiga töödeldud kartuleid – vt üleval.

Kartul võiks olla mitte pakendatud vaid kohapeal kooritud – vt üleval, direktor lisas, et kui kartulid kooriti kohapeal, kaotati koguses.

Rohkem võiks pakkuda jogurtit piima asemel.

Menüüs võiks olla muna rohkem

Rohkem värskaid puuvilju. Hommiku- ja lõunasöögi vahel võiks olla pisike ootepala, nt puuvili – vt ülal, sisuliselt kasutatakse hommikusöögi juurde märgitus puu- või juurvili lõunaootena.

Ketšupi asemel võiks pakkuda lihtsat tomatipüreest valmistatud kastet.

Söögi kõrvale peaks olema saadaval alati vesi ning õpetajatele võiks südamele panna, et nad päeva jooksul tuletaksid lastele meelde veejoomise vajalikkust.

Lapsed kiidavad lasteaia sööke ja söövad hea isuga.

Vanem on tänulik, et tema lapse toiduallergiaga arvestati ja laps sai nisuvaba menüü.

Eelistaks võimalusel kohalikku toitu.

Sille Sillaots: Laps saab koolipiima programmi juures praegu joogipiima 250 ml päevas, seda ei ole lasteaial õigus millegagi asendada ja toiduvalmistamiseks kasutada.

Prae kõrvale on alati saadaval vesi joogiks. Supi kõrvale ei jooda.

Ettepanekutest tegi peakokk endale koosolekul märkmeid ning oli valmis proovima uusi asju.

Kokkuvõtteks arutati, et vanemate teadlikkust lasteaiatoidu suhtes tasuks tõsta. Hea oleks kui hoolekogu toiduteemalise protokolliga tutvuks kõik vanemad. Osa rahulolematust võib olla põhjustatud teadmatusest. Tundub ka, et osad vanemad ei teadvusta endale, mis on oode. Oode on kerge eine ja ei asenda ega pea asendama õhtusööki.

2. Männimäe lasteaia hoolekogu aseesimehe pöördumise arutelu

Praegu on lasteaia kohatasu 12% alampalgast.

On tulnud ettepanek seda korda muuta, Männimäe lasteaed on pöördunud toetuse saamiseks ka meie hoolekogu poole.

Marika Kissa: Meil on olnud siiamaaani toidupäeva hind väga madal. Omavalitsus katab õppekulust köökide tööks vajalikud summad. Kus on mindud ühisteistlustuse peale, seal on kohe tõusnud toidupäeva maksumus. Vanem maksab praegu ainult toiduainete eest.

Omavalitsus katab elektri, vee, tööjõu kulud. Lasteaiatasu on seaduse järgi õigus võtta kuni 20% miinimumpalgast¹.

Arutati, kas teha linnale pöördumine, et toitlustamine võiks jääda lasteaeda koha peale.

Otsused Männimäe lasteaia hoolekogu esimehe pöördumise ja lasteaia toitu puudutavates küsimustes tehakse peale 05.12.2017. a hoolekogude koosolekut Sakala keskus.

3. Muud küsimused ja informatsioon.

Muid küsimusi ei tõstatatud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Maili Kalmus

Koosoleku juhataja

/allkirjastatud digitaalselt/

Tuuli Ekbaum

protokollija

Lisad: Toidualase küsitluse küsitluslehed ja kokkuvõtted rühmade kaupa.

---

¹ vt koolieelse lasteasutuse seadus § 27 lg 3.